

V Norsku si na ledovec nesahejte!

Cesta na sever

Norsky Norge (ze staronorského Nord-Vegr), anglicky Norway a německy Norwegwen – to všechno značí **cestu na sever**. Území Norského království má tvar velmi protáhlé hrušky, táhne se poledníkovým směrem, u Narviku je široké pouhých 16 kilometrů. Návštěvník může obdivovat celou škálu typů krajin, lidí a způsobů života. Čím dojde severněji, tím je to zajímavější. Nejprve stále hornatější, neobvyklejší a chladnější oblasti s prudkými řekami, fjordy, vodopády, náhorními plošinami středního Norska, nakonec drsné, téměř neobydlené skalnaté hory, tundra, sobí stáda domorodých Laponců, místa, kde v létě slunce nezapadá.

Norské fjordy

Žádná jiná země nemá pobřeží tak členité, rozbrázděné tisíci a tisíci zálivy, zátokami, průlivy. Lemují ho tisíce ostrovů, ostrůvků a skalisek, často i několik set metrů vysokých. Norové jsou od nepaměti především národem vynikajících námořníků a rybářů. Jméno legendárních Vikingů, kteří toto území obývali před staletími, ostatně znamená obyvatelé zátoky.

Velké, často prstovité nebo stromovité rozvětvené zálivy se nazývají fjordy. Norské fjordy jsou jen několik kilometrů široké, ale i přes 100 km dlouhé. Délka největšího fjordu Sognefjord (severně od Bergenu) včetně jeho větví dosahuje 260 km. **Norská příroda nabízí spoustu pozoruhodností - četná jezera, vodopády, které patří mezi nejvyšší na světě, rokle, soutěsky, vzácné zemní pyramidy, říční i ledovcové obří hrnce, skalní brány a mosty, výrazné přírodní obelisky.** Ledovce zaujímají v oblasti Skandinávských hor plochu téměř 5 000 km - nejvíc se jich nachází na návětrných západních svacích Skandinávských hor.

Vlídny teplý **Golfský proud**, který omývá norské pobřeží, významně ovlivňuje místní podnebí. Zimy jsou tedy mírné a deštivé. Zatímco přírodních krás má Norsko na rozdávání, fauna a flóra jsou tu poměrně chudé na druhy. Žijí zde velcí savci jako los a sob, hojný je malý hlodavec lumík norský i zajíc běláček. Kromě losů jsou to jelen, rys ostrovid, liška obecná a na severu i polární. Vlk a medvěd žijí v národním parku Ovre Parvik. Pobřežní skaliska a skalní ostrovy jsou domovem mnoha druhů vodních ptáků, velmi bohatá je i mořská fauna, a tak není divu, že Norsko je také rybářskou velmocí. Za velrybami, tuleni a mořskými ptáky vyplouvají v létě speciální turistické lodi.

Na ledovec nesahejte. Umažete se!

Cestou do Norska jsem si splnila několik přání. Poznala jsem nejsevernější část Evropy, vyzkoušela originální svetr s typickým vzorem, setkala se s tím "nejkouzelnějším Trollem", navštívila muzea Vikingů i Kon-Tiki, prozkoumala Amundsenovu loď Fram, ochutnala národní, hnědý - nasládle karamelově - chutnající sýr brunost, nechala se oslovit atmosférou dřevěných sloupových kostelíků, obdivovala fjordy, řekám podobné, mající dna promáčknutá pod úroveň Atlantiku, a tak otevírající cestu slané vodě hluboko do vnitrozemí, "orosila se" hučivými, rozmanitě stavěnými vodopády, sbírala brusinky na břehu nejhlubšího evropského jezera Hornindalsvaten, ale především jsem si na "hodinku" vyzkoušela, jaké to je procházet se po ledovci a získat tak "úhel pohledu" ne každému samozřejmý.

Největší norský ledovec Jostedalbreen, s plochou téměř 480 km², se spouští do podhůří 24 ledovými jazyky. Jednoho krásného dne stojím u úpatí jednoho z nich - Brigsdalbreen a své představy mohu, spolu s několika dalšími polárníky, pod vedením zkušeného vůdce zrealizovat. **Určitým překvapením je zjištění, že samotný ledovec není bílý, ale modrý a pro úplnost je nutno dodat, že je i dosti špinavý.** Takže sahat na něj raději nebudu. Bílou (lépe řečeno našedlou) barvu má povrchový sníh a nepříliš pevná ledová vrstva bezprostředně pod povrchem. **Lomem světla, v souvislosti s ubývajícím množstvím vzduchových bublin, ledovec modrá.** Vzpomínám při této příležitosti na Karla Čapka, jak se přesvědčoval "na vlastní oči", že ledovec Svartisen (v překladu Černý led) je modrý. Viditelné je to právě jen na konci splazu, kde se dá nahlédnout do nitra. Tady se navazujeme a vytváříme tak nerozlučně spjatou skupinu, vyzbrojujeme se mačkami a cepíny a vyrážíme za zážitkem, který zůstane v paměti po celý život.

Olga Štěpničková